

PROPOSTES I REFLEXIONS PEL MANIFEST DE CERVERA

Aportacions de les biblioteques de: Palafrugell, Encamp, Gavà, Calafell, Sta.Coloma de Gramenet, Blanes, Salt, Cornellà i Gelida

BIBLIOTECA DE PALAFRUGELL (Carme Fenoll)

MANIFEST: Penso que hi ha alguns temes que caldria destacar:

-Com volem actuar davant la crisi: seguim mirant cap a una altra banda? Quin és el grau d'implicació envers la nostra comunitat? Ens toca fer canvis de rol?

-Imaginació: aquí lligat a les intervencions que ens té acostumats en Toni Puig: com fer-nos imprescindibles, com fer que les xarxes 2.0 siguin útils per arribar a la comunitat, com recolzem les associacions de veïns, com ajudem a que hi hagi més transparència a nivell polític...

BIBLIOTECA DE PALAFRUGELL (Joan Soler)

Reflexió 1: Ciutadania i drets.

No a la regressió en drets bàsics i d'accés a la cultura, per motius més ideològics que de caràcter econòmic; la biblioteca pública és un equipament on els ciutadans i ciutadanes poden exercir els seus drets en lleure, cultura i informació en un alt grau de qualitat d'acord a la idea de progrés humà.

Reflexió 2: Importància de la lectura.

La Biblioteca Pública és conscient de la importància d'adquirir una bona habilitat lectora per infants, joves i adults dins la nostra societat. Una manca d'alfabetització bàsica exclou les persones de la vida social, del mercat laboral i del ventall d'oportunitats individuals i col·lectives que la societat ofereix.

Reflexió 3: Memòria Local.

Les persones s'arrelen en xarxa a la seva comunitat. Una identitat pròpia i col·lectiva amb una sòlida memòria local defineix una comunitat.

La biblioteca pública ajuda a la recuperació i consolidació de la memòria local del seu barri, vila o municipi que convida als nouvinguts i nouvingudes a formar part d'aquesta narració col·lectiva.

Reflexió 4: Joves i Atur.

Actualment els joves són el col·lectiu amb més dificultats per consolidarse en el mercat laboral. Des de la Biblioteca Pública cal treballar per posar els mitjans disponibles al nostre abast per fomentar la seva formació i donar suport a la seva recerca de feina. La finalitat és construir un jovent amb oportunitats més justes i equitatives.

Reflexió 5: Teixit social.

La Biblioteca pública ajuda a construir el teixit social del barri o municipi mitjançant els seus serveis. És un espai d'interacció social, de cohesió i un punt de trobada de diferents realitats culturals que coexisteixen en un mateix entorn.

La negació d'equipaments públics per criteris ideològics o per manca de pressupost és el primer pas al trencament de la cohesió social i un principi de regressió en la distribució equitativa dels recursos.

Reflexió 6: Espai Públic.

La Biblioteca Pública és un espai de trobada, un lloc que ajuda a conèixer de forma participativa i democràtica. Aquest espai cultural i social incideix de forma vital en la ciutat, cohabita i interactua amb la iniciativa privada, s'obre a les entitats i trenca amb la idea de concebre un barri o ciutat únicament segons criteris de mercat - franquícies, centres comercials i urbanitzacions -, obviant espais públics i equipaments culturals necessaris.

Reflexió 7: Orella Activa

La Biblioteca prioritza l'atenció al ventall de demandes de les persones, entitats i organitzacions del seu barri o municipi. Actua com a plataforma activa i oberta reforçant vincles i col·laboracions amb el conjunt d'usuaris i usuàries del seu entorn. La biblioteca esdevé lentament una peça important en el teixit col·lectiu.

Reflexió 8: Realitat social i valor dels serveis.

La precarietat laboral, la disminució de la protecció social, l'atur o l'exclusió social dels darrers anys incrementa el descens adquisitiu de certs sectors socials del país. Aquesta tendència, en creixement, comporta un major ús i valor dels serveis públics oferts des de la Biblioteca Pública. Cal reaprendre a valorar allò públic com un recurs valuós i gratuït però en cap cas regalat.

Reflexió 9: Projectar un discurs global.

Construir de forma col·lectiva un discurs sobre els avantatges i beneficis del treball diari dels professionals de la Biblioteca Pública. Cal mostrar i projectar els serveis útils que es realitzen per a la societat i valorar la feina feta al conjunt de ciutadans i ciutadanes.

BIBLIOTECA COMUNAL D'ENCAMP (Alfons Codina)

Biblioteques públiques, a 10 anys del manifest de Salt.

Deixo aquí uns punts que es podrien tocar:

1. La progressió de les biblioteques públiques a nivell quantitatiu, ja sigui en nombre de biblioteques i de metres quadrats és un fet, el creixement també es constata en número de lectors i de llibres disponibles per usuari (ho he tret de l'article d'Assumpta Bailac de les Biblioteques de Barcelona pel període 1998-2010). De la mateixa manera hem d'exigir pels propers deu anys una millora en el camp qualitatiu, volem biblioteques vives (a Salta deiem biblioteques menys grans però més properes i sensibles) que donin suport a tota la societat, des de l'aprenentatge continuat fins a la integració dels nouvinguts. És aquí on entra la complicitat i el compromís de la biblioteca cap a les associacions i a l'inrevés.

2. Internet. Fa deu anys l'ús d'Internet era una realitat, però poc tenia a veure amb l'embranchida que ara li han donat les xarxes socials, de fet al manifest de Badalona ni se'n parlava, excepte per la connexió. A banda de connexió i wifi les biblioteques públiques han d'augmentar molt la seva oferta en recursos digitals i això no vol dir en detriment de la lectura ni del llibre en paper. A més les xarxes socials poden contribuir a les activitats i a la participació de la gent, puntal també de la integració i la multiculturalitat, objectius de la biblioteques associades a la UNESCO. En un altre apartat es podria parlar de la necessitat de digitalitzar progressivament les col·leccions locals.

3. Formació. No s'ha avançat prou en aquest període amb la formació continuada. Hem d'exigir als nostres professionals la posada al dia en matèria de continguts digitals a la xarxa, de xarxes socials i del seu ús, però també en el coneixement d'experiències innovadores i propostes fruit de sessions d'intercanvi, encara hi ha massa biblioteques que només fan hora del conte, club de lectura i de magatzem de llibres... Aquest coneixement ens permetria ampliar la complicitat amb possibles voluntaris i amb entitats i associacions que vulguin comptar amb la biblioteca com a equipament preparat i personal competent per col·laborar en la consecució dels seus objectius.

4. Administracions. Pot ser forma part d'un altre debat, però el fet que les biblioteques depenguin sovint d'entitats com diputacions i la Generalitat, a vegades fa que el contacte amb el municipi se'n ressenti i en conseqüència el teixit social en el qual es pot integrar la biblioteca. (Què en penseu? . En el cas d'Encamp és municipal i això facilita les coses). Igualment sigui l'administració que sigui se'ls ha de demanar com es demanava a Salt una implicació molt més gran en la promoció de la lectura.

5. Les biblioteques davant la crisi. Ens trobem en un període de parada de la inversió i això genera malestar. Ens hem d'adaptar a organitzar activitats i fer funcionar el nostre equipament pràcticament amb cost zero, de part de les administracions. No és impossible, molts organismes i associacions poden col·laborar amb xerrades, activitats i conferències sense haver-hi despesa, així com persones que a títol individual també ho poden fer. Hi ha algunes experiències amb empreses privades que funcionen (a Andorra per exemple algunes empreses col·laboren amb el Dia de les Biblioteques, es poden aconseguir alguns patrocinis, o a Palafrugell amb els materials de NPL em sembla)

Igualment haurem d'adaptar el personal actual a les necessitats, els nostres professionals hauran de tenir (podrien tenir) competències en preparar tallers i contes.

6.Promoure la participació, els serveis i activitats de les biblioteques han de ser ideats des d'equips multidisciplinars, també se'n feia esment al manifest de Salt i queda molt camí per recórrer.

BIBLIOTECA DE GAVA (Olga Pato)

REFLEXIONS PER AL MANIFEST

. En el difícil marc econòmic i social en el que ens trobem, és voluntat de les biblioteques públiques continuar sent l'equipament municipal de referència dins la comunitat a qui servim. Justament en aquest moment, és més important que mai que les biblioteques siguin visibles a la població, i que aquesta conegui a fons les oportunitats de desenvolupament personal (Internet, aprenentatge permanent, oci cultural, etc.) que les biblioteques li ofereixen. És per això, que tot i les retallades pressupostàries i la manca de recursos de que disposem, hem de continuar treballant per oferir serveis i activitats de qualitat als nostres ciutadans. Per al Grup de Biblioteques Associades a la Unesco, aquest repte pren encara més rellevància.

. Aquesta nova conjuntura ha suposat haver de buscar vies alternatives per mantenir el nivell dels serveis i de les programacions que les biblioteques ofereixen. Per una banda, l'estreta col·laboració amb altres agents socials i entitats culturals del municipi ha estat fonamental per fer-ho possible. Per l'altra, la bona voluntat dels treballadors per diversificar les seves tasques i assumir nous reptes: preparar i conduir sessions de clubs, idear noves activitats cada vegada més originals, buscar les col·laboracions externes, treballar en la difusió. La utilització de les noves tecnologies i les plataformes 2.0 han facilitat molt aquesta tasca, tot i que també han suposat un gran esforç de formació, autodidacta en molts casos, per part del personal. Amb aquestes dues línies de treball, creiem que estem assolint prou eficaçment, el repte que ens plantejàvem.

. Com que tota crisi es pot convertir en una oportunitat de millora, volem aportar un toc d'optimisme davant d'aquesta nova realitat. La participació i col·laboració habitual amb les entitats locals ens permet realitzar accions i activitats més properes a la ciutadania i a les necessitats de la comunitat local. Per altra banda, l'aprofitament d'aquestes sinèrgies reporta a les biblioteques beneficis més quantificables: es dobla la difusió sense augmentar el cost, i ens dóna la possibilitat de captar nous usuaris potencials, habituals d'aquestes entitats, però que no coneixien els serveis de les biblioteques.

BIBLIOTECA DE CALAFELL (Lola Escoda)

A les biblioteques de Calafell voldriem destacar un tema que la Carme Fenoll de Palafrugell ja ha posat damunt la taula : Quins canvis ens comportarà a les biblioteques en el nostre dia a dia la crisi actual (més enllà de les retallades).

Què podem fer per:

(Ajudar /donar suport) de la gent que ha vist molt empitjorada la seva situació en poc temps.

Hem d'assumir altres rols des de la biblioteca?

On posem els nostres esforços i a què destinem els nostres pressupostos?

En aquest període de tristor col·lectiva, com podem donar una mica d'optimisme?.

BIBLIOTECA CAN PAIXAUET, STA. COLOMA DE GRAMENET (Maria Font)

Biblioteca pública: comunitat i participació

- Tothom a copsat el canvi que han fet les biblioteques en els últims 20 anys. El canvi ha vingut propiciat en part per la incorporació de noves eines de treball i en part per l'aposta política per les biblioteques públiques (entre d'altres)
- El canvi més important ,però, és molt més profund i soterrat: és el canvi de percepció de les biblioteques per part dels ciutadans, un canvi paulatí i molt més consistent del que en aparença pot semblar.
- Les biblioteques han deixat de ser llocs "sacralitzats" en la percepció ciutadana per esdevenir un centre sociocultural de primer ordre.
- Les biblioteques han aconseguit inserir-se plenament en el territori al qual serveixen. Ara ningú questiona la seva necessitat
- Les biblioteques són una de les eines més eficaces de democratització de la cultura: l'accés lliure, gratuït i anònim ha fet possible acollir a persones que fins fa pocs anys no haguéssin gosat d'entrar-hi.
- Els professionals han hagut de re-inventar-se en un esforç permanent per adaptar-se a les necessitats dels nous usos de l'espai "biblioteca"
- Vista la importància que ha aconseguit la biblioteca pública com a entitat plenament integrada en el territori, algunes entitats han optat per treballar conjuntament amb ella
- Els professionals però encara han de sortir a establir ponts amb la comunitat a la que serveixen, encara s'han de trencar algunes resistències.
- El rol social que juguen les biblioteques ha crescut però encara ho ha de fer més
- Poques organitzacions reben el suport i el reconeixement ciutadà que reben les biblioteques. La seriositat i el rigor en el treball, la capacitat d'adaptar-se a tota mena de situacions, la empatia cap els nostres usuaris i el fort sentiment de servei públic han fet que la biblioteca sigui considerada com un dels equipaments puntals del territori en el qual estan establertes.
- La implicació de la biblioteca pública en el esdevenir de la societat que l'envolta fa que sigui necessària com a "coordinadora i dinamitzadora" del territori. I cada vegada ha de tendir a ser més necessària. Aquest és el repte.

BIBLIOTECA COMARCAL DE BLANES (Gemma Ciuró)

Proposta de reflexió pel Manifest de Cervera

-És el moment de reinventar-nos, tal com va passar als inicis de la Societat de la Informació. Ens hem d'adaptar a la nova situació. L'avantatge que tenim les biblioteques és que la nova situació no s'aparta gens de la missió que ja teníem escrita:

La biblioteca pública presta els seus serveis sobre la base d'igualtat d'accés de totes les persones, independentment de la seva edat, raça, sexe, religió, nacionalitat, idioma o condició social. Ha de comptar a més amb serveis específics per a aquells que per alguna raó no puguin valer-se dels serveis i materials ordinaris, per exemple, minories lingüístiques, deficients físics i mentals, malalts o reclusos.

La Biblioteca Comarcal de Blanes, en tant que biblioteca pública, té com a objectius principals facilitar instruments que ajudin a satisfer les necessitats d'informació, educació i lleure de totes les persones, i esdevenir un espai de relació i sociabilitat, un centre d'accés a la informació local i un punt d'animació cultural i promoció de la cultura.

Per aquest motiu penso que hem de ser optimistes i fer de les nostres biblioteques llocs acollidors treballant més que mai la cohesió social i apropant el ciutadà a la informació. Fins ara ho fèiem amb més recursos i ara ens toca utilitzar allò que varem aprendre quan imaginàvem la biblioteca del segle XXI : sobreviure amb molta imaginació.

La lectura positiva de la nova situació és que crec que tots tindrem menys recursos però molt més temps per a dedicar a la nostra feina, que potser és el recurs més important.

-És també el moment de buscar companys de viatge que estiguin disposats a col·laborar amb nosaltres des d'una relació simbiòtica, de la qual tots en traiem profit. A cadascuna de les nostres poblacions hi ha una multitud d'associacions de caire cultural que estaran disposades a venir a la biblioteca i a col·laborar amb nosaltres. Ells ens omplen l'espai de cultura popular, ens ofereixen activitats i nosaltres els donem la possibilitat de promocionar-se. És un bon moment per aprofitar i fer foment de la lectura. En aquest sentit a Blanes tenim un projecte que cuidem i estimem molt anomenat "Promocionem la cultura, fomentem la lectura".

Blanes 10 de febrer de 2012

BIBLIOTECA D'EN MASSAGRAN, SALT (Jordi Artigal)

Les biblioteques públiques són espais culturals que responen a les necessitats d'informació i de creació de coneixement de persones de comunitats concretes. Ens asseguren el dret social a la lectura pública. Des de la més petita biblioteca en un barri o poble concret a les grans biblioteques urbanes o les "provincials", totes, en la seva mesura, tenen una comunitat a servir.

Al nostre país el Sistema de Lectura Pública de Catalunya encara manté dues xarxes de biblioteques públiques ben diferenciades. La dels territoris de Lleida, Tarragona i Girona que conforme la xarxa de biblioteques de la Generalitat de Catalunya i la del territori de la ciutat i província de Barcelona, la de la Xarxa de biblioteques de la Diputació de Barcelona (*perdoneu la meva ignorància però no sé si les biblioteques del consorci formen part de la xarxa de la Diputació, si fos així tindríem tres xarxes*).

Són dues xarxes que pel què fa en el tema que ens ocupa tenen models de gestió i criteri força diferenciats. En general podríem dir que la xarxa de la Generalitat respon més a un criteri de deixar que siguin els propis equips bibliotecaris els que configuren la gestió, col·leccions, serveis i organització de les diferents biblioteques municipals i en canvi la xarxa de les biblioteques de la Diputació de Barcelona responen a un criteri molt més centralitzat de gestió.

Dels dos models podem treure coses positives. Si bé sembla que el model descentralitzat tingui més possibilitats de crear complicitats a la seva comunitat no sempre és així. Seria molt interessant veure biblioteca per biblioteca. El que sí que ens sembla molt clar és que es fa necessari un debat obert que portés a curt termini a l'unificació de els dues xarxes. Una única xarxa amb uns serveis centrals que ajudin als equips bibliotecaris en tota la feina que es pot unificar per donar temps a les tasques més pròpies que cada biblioteca construeix amb la seva comunitat.

Com la biblioteca respon a la seva comunitat

La biblioteca pública és de tota la comunitat. El primer pas per donar respostes a la pròpia comunitat és conèixer-la.

En el moment de construcció d'una nova biblioteca estem decidint moltes coses que determinaran per a molts anys les potencialitats de la pròpia biblioteca en construcció, les seves pràctiques. Totes les decisions que es prenguin des del primer moment, anys abans de la inauguració, quan encara s'estigui plantejant on anirà la futura biblioteca, totes han de ser preses amb la participació de l'equip bibliotecari que la gestionarà (són les persones que més en saben sobre biblioteques i que més en saben sobre aquestes en el territori concret) i amb el màxim coneixement de la comunitat de qui pertany el nou equipament. La biblioteca ha de respondre des de la seva gestació a la seva comunitat.

L'altre element fonamental seria la conformació dels equips bibliotecaris. Les persones que treballem a les biblioteques públiques no només hem de tenir una bona formació específica, també hem de ser bons coneixedors dels documents en el sentit més ampli per poder fer una bona mediació. I alhora també hem de conèixer la comunitat on s'incerta la biblioteca i la voluntat de voler estar al seu servei, siguin quines siguin les dificultats.

La biblioteca també respon a la comunitat en el primer contacte. La rebuda que donem a les persones que venen a la biblioteca és d'acolliment, propera però sense molestar, respectuosa i coneixedora de les possibles diversitats d'usuaris. El primer contacte és molt important.

Fa molts anys el llibre va deixar de ser el centre de la biblioteca desplaçat per l'accent que hem donat a l'usuari. Les persones i la seva necessitat lectora i d'informació estan en el centre de l'actual biblioteca. Els bibliotecaris estem per atendre aquestes necessitats de totes les persones de la comunitat. Amb la gestió, el tractament de les col·leccions, les apropiacions de les noves formes de lectura i d'intercanvi d'informació. I posar l'usuari en el centre vol dir atendre'l, acompanyar-lo quan faci falta i ens molts casos mediar entre els textos i ells.

El nostre decàleg és el Manifest de la UNESCO del 1994. La nostra missió és possibilitar a una comunitat concreta el que ell diu. Hem d'estar molt atents a aquesta realitat, diferent en cada cas, per poder desenvolupar la nostra feina segons les necessitats concretes del nostre entorn humà. Si bé totes les biblioteques públiques tenen els mateixos objectius aquest es concreten de manera diferent segons les diverses realitats.

BIBLIOTECA CENTRAL DE CORNELLÀ (Roser Ginesta, Eva Montiel)

PROPOSTES PER AL MANIFEST DE CERVERA 2012
XARXA DE BIBLIOTEQUES DE CORNELLÀ
"La Biblioteca oberta a la comunitat"

Les biblioteques de Cornellà creiem que:

- **El treball en equip i per objectius**

El treball en equip és la base sobre la que farem més eficients els nostres serveis. Aquesta praxi no només l'hem d'aplicar dins de cada biblioteca o a nivell de xarxa urbana, com fem a Cornellà, sinó que l'hem d'estendre al treball amb les entitats, amb l'objectiu comú d'oferir les millors propostes culturals, d'acord amb les característiques que identifiquen la nostra comunitat.

- **La crisi**

Amb la crisi s'ha fet evident que cap entitat, entenen les biblioteques públiques com una més de la comunitat on ens trobem, pot treballar sola. Cal aprofitar l'oportunitat que se'ns presenta de fer eficients tots els recursos que tenim: els equips de treball, pressupostos i temps.

És ara quan hem de treballar de manera imaginativa, buscant complicitats i unint esforços.

- **Els recursos 2.0**

Les eines tecnològiques ens permeten ampliar els serveis tradicionals de la biblioteca pública. Aprofitar aquestes eines, -en molts casos gratuïtes-, per incorporar continguts a la biblioteca i guanyar usuaris és una oportunitat que no podem deixar escapar.

Algunes aplicacions que les eines 2.0 ens permeten:

- Elaborar continguts nous, que abans s'elaboraven en paper, oferir nous serveis i arribar a nous usuaris.
- Comptar amb un tipus nou d'usuari: els usuaris virtuals que hem d'afegir al recompte d'usuaris tradicional.
- Fer una àmplia difusió dels recursos que tenim i compartir-los de manera àgil i ràpida.
- Fer-nos imprescindibles per a la comunitat.
- Posar-nos en contacte directe amb els diferents agents de la comunitat per establir complicitats i compartir recursos.

BIBLIOTECA JAUME VILA I PASCUAL, DE GELIDA (Montse Julià)

REFLEXIONS PER AL MANIFEST DE CERVERA

Les biblioteques davant la crisi. Podrem garantir la gratuïtat de la biblioteca? Quin model de biblioteca és sostenible i com pot finançar-se? Cal pensar les activitats amb cost zero?

Biblioteca i comunitat

La biblioteca és un centre social i cultural que serveix a la comunitat local.

És un lloc de trobada i de convivència per a la comunitat.

La biblioteca pot ser el centre de les activitats culturals, esdevenint un espai d'identitat que estimula els valors d'interculturalitat, solidaritat i participació.

Els usuaris que demanen els serveis d'una biblioteca formen part d'una comunitat o bé de varies (que poden visualitzar-se mitjançant les xarxes socials i es eines 2.0).

La seva gratuïtat facilita que la biblioteca tingui un rol privilegiat vers altres espais de la comunitat.

Té responsabilitat sobre la cultura local.

Ha d'augmentar la seva oferta en recursos digitals. Posant especial cura en la Col·lecció local.

Biblioteca i participació

La biblioteca ha de fomentar estratègies socioculturals i educatives.

Ha de cooperar amb els agents culturals i d'altres (associacions, voluntaris, etc.)

Tradicionalment les activitats de les biblioteques han estat orientades al foment de la lectura. Això està canviant radicalment.

Cal que la biblioteca augmenti el prestigi social com el reconeixement del servei que presta.

Bibliotecari/a i comunitat

El bibliotecari és un mediador (més que un interlocutor /intermediari).

El bibliotecari que treballa a les biblioteques públiques ha de tenir vocació social.

Ha de preservar les valors qualitius de la biblioteca tradicional, aportant a la ciutadania uns valors (proximitat i sensibilitat), més enllà dels comercials.

Ha de treballar en equip dins la comunitat, cooperant amb altres professionals del municipi (dins i fora de l'administració/dins i fora de la biblioteca). També amb els agents culturals.